

LANDSTINGSREVISIONEN

Landstingsstyrelsens uppsikt år 2017 över följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

Rapport Gr 14/2017

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
1.1 REKOMMENDATIONER	3
2. BAKGRUND.....	5
2.1 IAKTTAGELSER I 2016 ÅRS GRANSKNING	5
2.2 LANDSTINGSSTYRELSENS YTTRANDE	6
2.3 REVISIONSFRÅGOR OCH REVISIONSKRITERIER	6
2.4 METOD OCH GENOMFÖRANDE	7
3. REGLER OCH RIKTLINJER	7
3.1 FULLMÄKTIGES REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL	7
3.2 LANDSTINGSSTYRELSENS RIKTLINJER	8
3.3 VÅR KOMMENTAR	9
4. GRANSKNINGENS RESULTAT	9
4.1 LANDSTINGSSTYRELSENS ANSVAR SOM STYRELSE	9
4.2 VÅR KOMMENTAR	12
4.3 LANDSTINGETS SAMTLIGA STYRELSE OCH NÄMNDER	12
4.4 VÅR KOMMENTAR	13
4.5 UPPFÖLJNING AV 2016 ÅRS REKOMMENDATIONER	13
4.6 VÅR KOMMENTAR	14
4.7 SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	14
4.8 REKOMMENDATIONER	15

1. Sammanfattande analys

Av granskningen framgår att landstingsstyrelsen för år 2017 inte hade uppsikt över att samtliga nämnder hade en tillräcklig kvalitet i arbetet med den interna kontrollen. Landstingsstyrelsen uppmärksammade inte att några av nämnderna hade låg följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Granskningen visar att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig grad analyserade nämndernas arbete med den interna kontrollen.

Av granskningen framgår också att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig grad informerade fullmäktige om styrelser och nämnders arbete år 2017 med den interna kontrollen. Landstingsstyrelsens information i delårsrapporten var endast översiktlig. I delårsrapporten informerade landstingsstyrelsen inte om att några av nämnderna hade svårt att uppfylla fullmäktiges krav i reglementet för intern kontroll.

I årsredovisningen lämnade landstingsstyrelsen ingen information till fullmäktige om styrelsernas och nämndernas arbete med den interna kontrollen. Av styrelsens reviderade riktlinjer för intern kontroll framgår att en analys av landstingets samlade system för intern kontroll skulle göras i samband med delårsrapporten per augusti.

Vi vill uppmärksamma att fullmäktige beslutat om att landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen ska utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll. Enligt fullmäktiges reglemente för internkontroll ska landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen rapportera om:

- Omfattningen av utförd uppföljning av styrelser och nämnder.
- Resultatet av denna uppföljning.
- Vilka åtgärder styrelser och nämnder vidtagit med anledning av deras egen uppföljning av den interna kontrollen.
- Förslag på åtgärder för att förbättra de landstingsgemensamma riktlinjerna för intern kontroll.

1.1 Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Se till att samtliga kontroller i den egna internkontrollplanen blir genomförda och återrapporerade med tillräcklig kvalitet.
- Besluta om tillräckliga åtgärder i händelse av att brister blir identifierade.
- Genomför en mer ingående analys av styrelsens eget arbete som nämnd med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör styrelsen besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.
- Säkerställ att det finns rutiner i syfte att kontrollera att övriga nämnder uppfyller fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens anvisningar för intern kontroll. Landstingsstyrelsen bör bland annat kontrollera att nämnderna:

- Beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.
 - Säkerställer att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrappporterade med tillräcklig kvalitet. Att tillräckliga åtgärder vidtas om kontrollerna visar på avvikelser.
 - Utvärderar sina arbeten med den interna kontrollen. Att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.
- Lämnar rapporter till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll. Enligt reglementet ska landstingsstyrelsen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll.

2. Bakgrund

Styrelser och nämnder ska inom sina ansvarsområden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Landstingsstyrelsen ska ha uppsikt över övriga styrelser och nämnders verksamheter. Revisorerna har i sin revisionsplan för år 2017 beslutat att granska om landstingsstyrelsen har haft tillräcklig uppsikt över att övriga styrelser och nämnder följer fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

2.1 Iakttagelser i 2016 års granskning

Positivt var att fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll tydligt angav hur arbetet med den interna kontrollen i landstinget skulle vara utformat. Positivt år 2016 var att patientnämnden och den gemensamma måltidsnämnden med Skellefteå kommun i allt väsentligt följde dessa riktlinjer och hade ett tillräckligt utvecklat arbete med den interna kontrollen.

Negativt var att landstingsstyrelsen och övriga nämnder under år 2016 inte i tillräcklig grad uppfyllde fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens riktlinjer för den interna kontrollen. Revisorerna bedömde att landstingsstyrelsen och de övriga nämnderna år 2016 hade för låg kvalitet på arbetet med den interna kontrollen.

Negativt var också att landstingsstyrelsen inte hade en tillräcklig uppsikt över att övriga nämnder följde fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens anvisningar för intern kontroll. Inom flera områden fanns det behov av att landstingsstyrelsen och övriga nämnder vidtog kraftfulla åtgärder för att utveckla den interna kontrollen. Revisorerna bedömde att landstingsstyrelsen inte tillräckligt hade analyserat landstingets system för arbetet med intern kontroll. Revisorerna ansåg att landstingsstyrelsen inte heller hade agerat tillräckligt med anledning av bristerna i systemet med den interna kontrollen. Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnade revisorerna följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Se till att kontrollerna i den egna internkontrollplanen blir genomförda och återskapade med tillräcklig kvalitet.
- Besluta om tillräckliga åtgärder i händelse av att brister blir identifierade.
- Genomför en mer ingående analys av styrelsens eget arbete som nämnd med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör styrelsen besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.
- Genomför en mer ingående analys av landstingets samlade system för den interna kontrollen. I samband med årsredovisningen ska landstingsstyrelsen till fullmäktige rapportera:
 - Omfattningen av utförd uppföljning av styrelser och nämnder.
 - Resultatet av denna uppföljning.

- Vilka åtgärder styrelser och nämnder har vidtagit med anledning av deras egen uppföljning av den interna kontrollen.
- Förslag på åtgärder för att förbättra de landstingsgemensamma riktlinjerna för intern kontroll.

Därutöver bör landstingsstyrelsen verka för att övriga nämnder:

- Ser till att de kontroller som finns i deras internkontrollplaner är tillräckligt specifika. Av internkontrollplanerna bör det tydligare framgå hur och med vilken omfattning kontrollerna ska göras
- Säkerställer att kontroller i internkontrollplaner blir genomförda och återrappporterade med tillräcklig kvalitet.
- Genomför mer ingående analys av deras arbete med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör nämnderna besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.

2.2 Landstingsstyrelsens yttrande

I ett yttrande den 9 september 2017 (VLL 947-2017) uppgav landstingsstyrelsen att den instämde med revisorerna om synpunkterna i 2016 års granskning. Styrelsen uppgav att det under år 2017 hade påbörjats ett utvecklingsarbete för att förbättra uppföljningen av internkontrollplaner. En del i detta förbättringsarbete var att styrelsen hade beslutat om nya riktlinjer som innebar att landstingets samlade system för intern kontroll framöver skulle analyseras i samband med både delårsrapporter per augusti och årsredovisningen. Enligt de tidigare riktlinjerna skulle sådana analyser endast göras i samband med årsredovisningen. Syftet med att ställa krav på att analyser även skulle göras i delårsrapporten per augusti var att styrelsen och nämnderna skulle få ett bättre underlag när de skulle besluta om sina internkontrollplaner för kommande år. De analyser som gjordes i årsredovisningen genomfördes först efter det att styrelsen och nämnderna hade beslutat om sina internkontrollplaner för kommande år.

2.3 Revisionsfrågor och revisionskriterier

Granskningen avser år 2017 och är avgränsad till landstingsstyrelsens ansvar som styrelse. Enligt fullmäktiges reglemente för intern kontroll ska landstingsstyrelsen årligen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll. Vid behov ska landstingsstyrelsen besluta om förändringar i systemet för internkontroll. Vi har formulerat följande revisionsfrågor:

- Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder följt fullmäktiges reglemente och styrelsens riktlinjer för intern kontroll?
- Har landstingsstyrelsen utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?
- Om det är så att det funnits behov för landstingsstyrelsen att besluta om förändringar i systemet för intern kontroll, har landstingsstyrelsen beslutat om sådana åtgärder?
- Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning?

- Har landstingsstyrelsen minst två gånger för år 2017 informerat fullmäktige om styrelsens och nämndernas internkontrollarbete?

Utgångspunkten för våra bedömningar är kommunallagen (6 kap. 1§) och fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

2.4 Metod och genomförande

Granskningens iakttagelser bygger på slutsatser från grundläggande granskningar av styrelser och nämnder. Slutsatser bygger också på iakttagelser från den rapport (Gr 13/2017) som är inriktad mot hur landstingsstyrelsen som nämnd, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering uppfyller fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Därutöver har vi genomfört en granskning av styrelsens protokoll. Avstämningar har löpande gjorts med tjänsteman i ledningsstaben med ansvar att i landstinget samordna arbetet med intern kontroll. Som ett led i kvalitetssäkringen av rapporten har denne tjänsteman samt landstingsdirektören och ekonomidirektören getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Regler och riktlinjer

3.1 Fullmäktiges reglemente för intern kontroll

I fullmäktiges reglemente för internkontroll kan man läsa att landstingsstyrelsen har ett övergripande ansvar att se till att landstinget har en god intern kontroll (VLL 101-2015). Ansvaret innebär enligt fullmäktige att landstingsstyrelsen ska:

- Besluta om landstingsövergripande riktlinjer för hur styrelser och nämnder ska tillämpa fullmäktiges reglemente för intern kontroll.
- Löpande eller minst två gånger per år informera fullmäktige om styrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll.
- Utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll och vid behov besluta om nödvändiga förändringar.
- Vid behov föreslå fullmäktige nödvändiga förändringar av reglementet för intern kontroll.

Landstingsstyrelsen ska i samband med årsredovisningen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll. En rapport till fullmäktige ska innehålla uppgifter om:

- Omfattningen av utförd uppföljning av styrelser och nämnder.
- Resultatet av denna uppföljning.
- Vilka åtgärder styrelser och nämnder vidtagit med anledning av deras egen uppföljning av den interna kontrollen.
- Förslag på åtgärder för att förbättra de landstingsgemensamma riktlinjerna för intern kontroll.

I reglementet kan man också läsa att övriga styrelser och nämnder minst två gånger per år i samband med delårsrapporterna ska rapportera till landstingsstyrelsen om sin uppföljning av den interna kontrollen.

3.2 Landstingsstyrelsens riktlinjer

I september 2017 beslutade landstingsstyrelsen om reviderade riktlinjer för styrelser och nämnders arbete med intern kontroll (VLL 1650-2017). Den största förändringen var att landstingsstyrelsen skulle få en analys av landstingets samlade system för intern kontroll i delårsrapporten per augusti och inte i årsredovisningen. Enligt de reviderade riktlinjerna skulle landstingsdirektören också lämna förslag på åtgärder för att förbättra de landstingsgemensamma riktlinjerna för intern kontroll. I riktlinjerna ställde landstingsstyrelsen följande krav på sig själv och på nämnderna:

- Besluta om anpassade riktlinjer för det egna arbetet med intern kontroll.
- Genomför riskanalys i enlighet med en särskilt framtagen mall.
- Besluta om årlig internkontrollplan för sitt ansvarsområde.
- Löpande styra och följa upp arbetet med den interna kontrollen.
- Vara aktiv och vidta åtgärder om brister i verksamheten eller arbetet med den interna kontrollen uppmärksammas.

Vid uppföljningen ska nämnderna löpande, eller minst i samband med delårsrapporten per augusti och i årsrapporten, följa upp sina internkontrollplaner. Av denna redovisning ska det framgå:

- När och hur kontroller är genomförda.
- Resultatet av kontrollerna.
- Åtgärder som vidtagits eller ska vidtas med anledning av uppmärksammade brister.

I riktlinjerna ställde landstingsstyrelsen följande krav på landstingsdirektören:

- Se till att alla verksamheter följer landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll. Landstingsdirektören ska rapportera till landstingsstyrelsen om riktlinjerna inte följs.
- Besluta om organisation och arbetssätt på tjänstemannanivå för arbetet med intern kontroll.
- I delårsrapporten per augusti och årsredovisningen lämna en rapport till landstingsstyrelsen med en analys och bedömning av landstingets samlade system för intern kontroll. I denna analys ska landstingsdirektören redogöra för omfattningen av de kontroller som är genomförda av styrelser och nämnder, resultatet av styrelsernas och nämndernas uppföljning samt vilka åtgärder de vidtagit med anledning av identifierade brister. Vid behov ska landstingsdirektören lämna förslag på åtgärder för att utveckla det landstingsgemensamma riktlinjerna och rutinerna för arbetet med intern kontroll.
- Ta fram underlag till styrelsernas och nämndernas riskanalyser.
- Omedelbart rapportera till landstingsstyrelsen om det upptäcks brott eller allvarliga brister i den interna kontrollen.

3.3 Vår kommentar

Det är positivt att landstingsstyrelsen reviderat riktlinjerna för intern kontroll och ställer krav på att den interna kontrollen ska analyseras redan i samband med delårsrapporten per augusti. Genom att tidigarelägga tidpunkten för analys får styrelsen bättre förutsättningar att agera under innevarande år i händelse av att analysen identifierar avvikelser. Styrelser får också möjlighet att låta analysen ingå som underlag inför beslut om att utveckla det landstingsgemensamma systemet för internkontroll för efterföljande år. Vi vill uppmärksamma landstingsstyrelsen på att fullmäktige ställer krav på att styrelsen även i samband med årsredovisningen ska utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll.

Vi bedömer att landstingsstyrelsen kan förtydliga riktlinjerna för intern kontroll. Bland annat bör det förtydligas vilket ansvar hälso- och sjukvårdsdirektören har inför hälso- och sjukvårdsnämnden för arbetet med intern kontroll. Nedan ger vi exempel på otydligheter i riktlinjerna på ansvarsfördelningen mellan landstingsdirektören och hälso- och sjukvårdsdirektören.

Krav på landstingsdirektören i riktlinjerna för intern kontroll	Vår kommentar
Landstingsdirektören ansvarar för att verksamheten arbetar mot uppställda mål.	Vilket ansvar har hälso- och sjukvårdsdirektören för att hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter arbetar mot uppställda mål?
Landstingsdirektören ska se till att alla verksamheter följer landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll.	Vilket ansvar har hälso- och sjukvårdsdirektören att hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter följer riktlinjerna för intern kontroll?
Landstingsdirektören ska besluta om organisation och arbetssätt på tjänstemannanivå för arbetet med den interna kontrollen.	Gäller detta också för hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning?
Landstingsdirektören ska presentera underlag till styrelsens och nämndernas riskanalyser.	Vilket ansvar har hälso- och sjukvårdsdirektören för arbetet med hälso- och sjukvårdsnämndens riskanalys?

4. Granskningens resultat

4.1 Landstingsstyrelsens ansvar som styrelse

I tabellen nedan finns en sammanställning över i vilka delar vi bedömer att landstingsstyrelsen följer fullmäktiges reglemente i egenskap av styrelse.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen beslutat om riktlinjer för det landstingsövergripande arbetet med intern kontroll	Ja	170929, § 90
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder beslutat om anpassade anvisningar?	Ja	Se tabell på sida 12.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder har tagit fram dokumenterade riskanalyser?	Nej	Folkhögskolestyrelsen saknar en riskanalys för år 2017.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder beslutat om internkontrollplaner?	Nej	Folkhögskolestyrelsen har inte beslutat om en årlig internkontrollplan för år 2017.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i sina internkontrollplaner beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som ansvarar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Nej	Flera av landstingets styrelser och nämnder behöver metodmässigt utveckla sina internkontrollplaner. Se mer i tabell på sida 12.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i samband delårsrapporter per augusti rapporterat till styrelsen om arbetet med intern kontroll?	Nej	Alla nämnder har inte rapporterat till landstingsstyrelsen om resultatet av sitt arbete med den interna kontrollen. Se mer i tabell på sida 12.
Har landstingsstyrelsen i samband med delårsrapporten per augusti till fullmäktige rapporterat om arbetet med intern kontroll?	Ja	Vi bedömer dock att rapporteringen är för översiktlig. <i>Tabellen fortsätter på nästa sida</i>

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen i samband med delårsrapporten per augusti utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?	Nej	Vi anser att styrelsen på ett bättre sätt borde ha utvärderat hur det samlade systemet för intern kontroll fungerade. Styrelsen borde ha uppmärksammat att flera nämnder inte hade ett tillfredsställande arbete med den interna kontrollen.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i samband med beslut om årsrapporter rapporterat till styrelsen om arbetet med intern kontroll?	Nej	Några av nämnderna följde inte upp resultatet av kontrollerna.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder i händelse av att utvärdering visat på brister i den interna kontrollen?	Nej	Vi anser att landstingsstyrelsen borde ha agerat kraftfullare med tanke på att flera av nämnderna inte hade ett tillfredsställande arbete med den interna kontrollen.
Har landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen informerat fullmäktige om arbetet med den interna kontrollen?	Nej	

Vår granskning av landstingsstyrelsens delårsrapporter för år 2017 visar att redovisningen av styrelsernas och nämndernas arbete med den interna kontrollen var översiktlig. I delårsrapporten per augusti 2017 uppgav landstingsstyrelsen att styrelsen själv, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och rehabilitering samt patientnämnden hade följt upp den interna kontrollen. I delårsrapporten kommenterade landstingsstyrelsen inte varför övriga nämnder inte hade lämnat någon redovisning. Landstingsstyrelsen uppgav i delårsrapporten att redovisningen visade att 20 av 18 kontroller hade genomförts enligt plan under perioden januari – augusti 2017. Landstingsstyrelsen konstaterade att resultatet av kontrollerna till största delen var positivt. I delårsrapporten redogjorde landstingsstyrelsen för några av de genomförda kontrollernas resultat och för kontroller som inte var genomförda enligt plan. Enligt landstingsstyrelsen hade vissa åtgärder vidtagits på grund av resultatet av kontrollerna. I delårsrapporten bedömde landstingsstyrelsen att det inte fanns behov av ytterligare åtgärder.

I samband med årsredovisningen lämnade landstingsstyrelsen ingen redovisning av styrelsens och nämndernas samlade arbete med den interna kontrollen.

4.2 Vår kommentar

Av våra grundläggande granskningar av styrelser och nämnder och av granskningsrapport som avser landstingsstyrelsens, hälso- och sjukvårdsnämndens och nämnden för funktionshinder och habiliterings följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll (Gr 13/2017) framgår att landstingsstyrelsen och flera av nämnderna metodmässigt behöver utveckla arbetet med den interna kontrollen. Några av nämnderna hade låg följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Vi anser att landstingsstyrelsen i sin uppföljning i delårsrapporten per augusti 2017 borde ha uppmärksammat dessa brister. Vi anser också att det är en brist att landstingsstyrelsen inte gjorde en samlad uppföljning av styrelsens och nämndernas arbete med den interna kontrollen i samband med årsredovisningen.

4.3 Landstingets samtliga styrelser och nämnder

I tabellen nedan finns en sammanställning över hur vi i rapport Gr 13/2017 och i grundläggande granskningar år 2017 bedömt att styrelser och nämnder följde fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens riktlinjer för internkontroll. Mot bakgrund av att samverkansnämnden och nämnderna för folkhälsa och primärvård inte har ansvar för någon verksamhet så gör vi inte någon bedömning av dessa nämnders följsamhet till reglementet och riktlinjerna.

Revisionsfrågor	Styrelsen	HSN	NFH	Folkhögskolestyrelsen	Patientnämnden	Kostnämnden	Måltidsnämnden
1. Har nämnden beslutat om anpassade anvisningar?	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
2. Har nämnden säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
3. Har nämnden beslutat om internkontrollplan?	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
4. Har nämnden säkerställt att internkontrollplanerna beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som ska genomföra kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Nej	Ja
5. Har nämnden i samband med delårsrapporten per augusti följt upp arbetet med den interna kontrollen?	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
6. Har nämnden säkerställt att kontroller i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Nej	Ja
7. Har nämnden bedömt resultatet av genomförd uppföljning av intern kontroll?	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja
8. Har nämnden beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	Nej	Delvis	Nej	Nej	Nej	Ja
9. Har nämnden senast i samband med årsrapporten till landstingsstyrelsen rapporterat om resultatet från uppföljningen av internkontrollen?	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja

4.4 Vår kommentar

Sammanställningen visar att måltidsnämnden i Skellefteå i huvudsak uppfyllde de krav som fullmäktige beslutat om i reglementet för intern kontroll. Landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och rehabilitering behöver metodmässigt förbättra kvaliteten för några av sina kontroller. I några fall anser vi också att framför allt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden borde ha agerat mer med anledning av de resultat som kontrollerna visade. Folkhögskolestyrelsen, patientnämnden och kostnämnden hade låg följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

4.5 Uppföljning av 2016 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt svar på frågan om landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning.

Rekommendationer från 2016 års granskning:	Har styrelsen under år 2017 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar:
Se till att kontrollerna i den egna internkontrollplanen blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet.	Nej	Kvaliteten har höjts i jämförelse med tidigare år. Granskning (Gr 13/2017) visar dock att metoder och redovisning för flera kontroller behöver utvecklas.
Besluta om tillräckliga åtgärder i händelse av att brister blir identifierade.	Nej	Vi anser att styrelsen borde ha vidtagit fler åtgärder med anledning av kontrollernas resultat och med anledning av brister i arbetet med den interna kontrollen.
Genomför en mer ingående analys av styrelsens eget arbete som nämnd med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör styrelsen besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.	Delvis	Styrelsens uppföljning av det egna arbetet med den interna kontrollen har utvecklats. Som framgått anser vi att det i styrelsens internkontrollplan för år 2017 fanns kontroller som metodmässigt behövde utvecklas. Vi anser att styrelsen under året borde ha uppmärksammat och rättat till dessa brister.
Genomför en mer ingående analys av landstingets samlade system för den interna kontrollen.	Nej	Uppföljningen i delårsrapporten per augusti 2017 var för översiktlig. I samband med årsredovisningen genomförde landstingsstyrelsen ingen uppföljning eller utvärdering av landstingets samlade system för intern kontroll.

Rekommendationer från 2016 års granskning:	Har nämnden under år 2017 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar:
Se till att de kontroller som finns i de övriga nämndernas internkontrollplaner är tillräckligt specifika. Av internkontrollplanerna bör det tydligare framgå hur och med vilken omfattning kontrollerna ska göras. Säkerställ att kontroller i internkontrollplaner blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet.	Nej	Flera av nämnderna behöver metodmässigt utveckla sina internkontrollplaner.
Genomför mer ingående analys av övriga nämnders arbete med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör nämnderna besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.	Nej	Landstingsstyrelsens uppföljning i delårsrapporterna är översiktlig. I samband med årsredovisningen lämnade landstingsstyrelsen ingen redovisning av arbetet med den interna kontrollen. Det saknas en utvärdering av hur systemet med intern kontroll fungerade år 2017.

4.6 Vår kommentar

Vi bedömer att landstingsstyrelsen behöver bli mer aktiv i sin uppsikt över att samtliga styrelser och nämnder uppfyller kraven i fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

4.7 Svar på revisionsfrågor

Vi anser att landstingsstyrelsen för år 2017 inte hade tillräcklig uppsikt över övriga nämnders följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. I tabellen nedan lämnar vi svar på granskningens revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Bedömning	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder följt fullmäktiges reglemente och styrelsens riktlinjer för intern kontroll?	Nej	Några nämnder hade låg följsamhet till reglemente och riktlinjer.
Har landstingsstyrelsen utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?	Nej	Uppföljningen i delårsrapporten var för översiktlig. Saknas utvärdering för hela året.
Om det är så att det funnits behov för landstingsstyrelsen att besluta om förändringar i systemet för intern kontroll, har landstingsstyrelsen beslutat om sådana åtgärder?	Nej	Vi anser att landstingsstyrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att under år 2017 upptäcka och åtgärda brister i nämndernas arbete med den interna kontrollen.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning?	Nej	
Har landstingsstyrelsen minst två gånger för år 2017 informerat fullmäktige om styrelsens och nämndernas internkontrollarbete?	Nej	Redovisningen i landstingsstyrelsens delårsrapporter är för översiktlig. Det saknas en rapport med utvärdering av landstingets samlade system för internkontroll i samband med årsredovisningen.

4.8 Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Se till att samtliga kontroller i den egna internkontrollplanen blir genomförda och återrapporerade med tillräcklig kvalitet.
- Besluta om tillräckliga åtgärder i händelse av att brister blir identifierade.
- Genomför en mer ingående analys av styrelsens eget arbete som nämnd med den interna kontrollen. Vid identifierade brister i systemet för arbetet med den interna kontrollen bör styrelsen besluta om åtgärder som är tillräckliga för att rätta till bristerna.
- Säkerställ att det finns rutiner i syfte att kontrollera att övriga nämnder uppfyller fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens anvisningar för intern kontroll. Landstingsstyrelsen bör bland annat kontrollera att nämnderna:

- Beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.
 - Säkerställer att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrappporterade med tillräcklig kvalitet. Att tillräckliga åtgärder vidtas om kontrollerna visar på avvikelser.
 - Utvärderar sina arbeten med den interna kontrollen. Att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.
- Lämnar rapporter till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll. Enligt reglementet ska landstingsstyrelsen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll.

Umeå den 6 april 2018

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor